

Позитиван тренд уставности у европским државама капитализма између два светска рата је драматично заустављен успостављањем фашистичке диктатуре у Италији, Немачкој и Шпанији. Фашизам је био одговор на демократију, показујући да она није била општеприхваћен пут у Европи, него да су јој се супротстављале и недемократске идеологије. За фашистички режим у Италији као и онај националистички у Немачкој је карактеристично да нису имали посебне уставе, него само некодификоване законе уставног карактера.

Италија није формално мењала свој Устав од 1861. (Statuto fondamentale) али га је фактички мењала серијом закона који су утирали пут фашистичкој уместо дотадашње парламентарне власти. Фашизам у Италији има своје корене још од 1910-1914. када се развио снажан националистички покрет у Тоскани да би после Првог конгреса фашиста у Напуљу, октобра 1922. и чувеног „похода на Рим“, краљ Емануел III изазвао оставку председника владе и мандат понудио фашистичком лидеру Бениту Мусолинију. Од преузимања власти 1922. Мусолини одлучно спроводи фашистичку диктатуру и фашизацију Италије све до краја 1943. Фашистичко преуређење Италије Мусолини је замислио да спроведе путем политичких и економских установа које би ојачале државу и очистиле је од комунизма, буржоаске демократије и јалове класне борбе у којој су се исцрпљивале водеће снаге земље. Политичка „реорганизација“ Италије је била усмерена ка укидању парламентаризма а том циљу су служили и промењен положај председника владе који више није одговарао пред парламентом, него само пред краљем, нов поступак избора Народне скупштине (у коме учествује и Велико веће фашизма), укидање општег права гласа и установљење Великог већа фашизма као једне врсте споја државе и фашистичке странке. Економска реформа државе је по замисли италијанских фашиста имала да се спроведе путем подржављених синдиката и корпорација као привредних удружења исте економске категорије или врсте производа. С подржављеним синдикатом Мусолини је желео да ликвидира синдикалистичку доктрину о синдикату као моћном радничком оружју у социјалној и економској борби а с корпорацијама је настојао да спроведе обједињавање националне производње под контролом државе што би довело до ликвидирања слободне утакмице, приватног егоизма и привредног руковођења које би се руководило само општим интересима.

Немачка је добила фашизам у облику националсоцијализма који је имао да задовољи немачку амбицију за стварањем снажне државе коју није